

ЗОВНІШНІЙ ДЕРЖАВНИЙ БОРГ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ФІНАНСОВОЇ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Інтеграція України у світогосподарські зв'язки безпосередньо пов'язана з ефективним управлінням зовнішнім боргом, що має узгоджуватися з прогнозом ВВП, виробленням стратегічних напрямів бюджетної, валютної, грошово-кредитної політики, станом і прогнозом платіжного балансу та іншими чинниками.

Враховуючи перспективу розвитку процесу фінансової глобалізації, необхідно формувати більш відкриті фінансово-економічні відносини. Економічні реформи, що проводяться в Україні, супроводжуються стрімкою лібералізацією зовнішнього сектору економіки та поступовою лібералізацією руху капіталів. Розвиток цих процесів передбачає подальшу інтеграцію, тобто посилення залежності української економіки від світової. Позитивним моментом цього процесу є можливість використання ресурсів світових фінансових ринків для розвитку національної економіки, негативним - залежність фінансового стану країни від періодичних криз у світовій економіці, зміни напрямів потоків капіталу.

Активна боргова політика на ринку зовнішніх запозичень обумовлена наявними позитивними змінами, що характеризуються процесом макроекономічного зростання та підвищенням вітчизняного кредитного рейтингу. Враховуючи умови поліпшення кредитоспроможності України, вартість запозичень на ринку внутрішніх і зовнішніх позик, з урахуванням динаміки зміни валютного курсу, необхідність забезпечення економічної безпеки держави пріоритетними мають бути внутрішні запозичення. Однак, обмеженість ресурсів внутрішнього вітчизняного кредитного ринку унеможливорює зменшення залежності національної економіки від зовнішніх запозичень.

Розширення запозичень на зовнішніх ринках є оптимальним за умови випереджального зростання ВВП порівняно з експортом, поліпшення структури експорту та підвищення ефективності використання залучених зовні коштів.

Протиріччя усередині вітчизняної фінансової системи, що виражається у наявності значного державного зовнішнього боргу і незначного за ресурсами державного бюджету поступово можливо подолати через єдиний механізм регулювання грошового обігу країни, узгодження грошово-кредитної та боргової політики.

Оздоровлення боргового ринку України вимагає розробки науково обґрунтованої стратегії випуску і обігу державних цінних паперів, що базується на довготермінових конструктивних інтересах держави. Вітчизняна боргова політика в умовах фінансової глобалізації має бути направлена на вирішення проблеми співвідношення прибутковості цінних паперів і прибутків реального сектору економіки, адже інвестиційна політика не може бути ефективною без широкого використання механізмів і потенційних можливостей фондового ринку.

Пріоритетним завданням регулювання вітчизняного зовнішнього боргу є зміна його структури за валютою погашення. Висока частка однієї валюти – долара США, посилює ризик зростання вартості обслуговування державного боргу внаслідок зміни валютного курсу на дату платежу. Зростання статусу нової європейської валюти має значно вплинути на реформування й управління портфелями державних облігацій. Дестрокове погашення доларової заборгованості за рахунок випуску єврооблігацій чи залучення кредитів, номінованих у євро, дасть змогу істотно знизити валютні ризики зовнішнього боргу.

В умовах фінансової глобалізації значна увага має приділятися удосконаленню елементів системи регулювання державного боргу, зокрема контролю за структурою зовнішніх запозичень, що має ґрунтуватись на визначенні пріоритетних напрямів позичання.

Дудченко, В. Зовнішній державний борг України в контексті фінансової глобалізації [Текст] / В. Дудченко // Банківська система України в умовах глобалізації фінансових ринків: тези доповідей і виступів міжнародної науково-практичної конференції (18-20 жовтня 2006 р.). - Черкаси: Черкаський банківський інститут, 2006. - С. 7-8.